

פרשת "וישב" רביעי-סוף הפרשה

מאיפה יהודה ירד ולהיכן הלך? יהודה ירד מחברון והלך לעדולם.
מדוע? כיון שאחיו הורידוהו מגדולתו, שאמרו לו 'אילו היית אומר לנו להשיבו אל אביו, היינו שומעים לך'.

מי היה חבר של יהודה? חירה העדולמי.
עם מי יהודה התחתן בעדולם? עם בת שוע.

מי היה שוע? איש כנעני.

מי הם הבנים שנולדו ליהודה ולבת שוע? ער, אונן, שלה.

מי קרא להם בשמם? לער- יהודה קרא, לאונן ושלה- בת שוע קראה.

למה יהודה לא קרא לשלה? כי היה יהודה בכזיב בלדתה אותו(לא היה בבית).

ולמה יהודה היה צריך לקרא לשלה? כי כך היה המנהג שהבן הראשון- האבא קורא, השני האמא, וכך הלאה לסירוגין (רמב"ן).

מי היתה אשתו של ער? תמר.

מי היתה תמר? הבת של שם בן נח(מדרש).

למה ער היה רע בעיני ה' ומה עונשו? ער לא רצה להיות עם עם תמר ולא קים מצות פרו ורבו לכן ה' המית אותו.

איך נקראה תמר כשער בעלה מת? אלמנה-אשה שבעלה מת.

איזה מצוה אונן היה צריך לקים כשער מת? מצות יבום להתחתן עם אשת אחיו.

למה אונן היה רע? גם אונן לא רצה להיות עם תמר כי ידע שהילדים שתלד יחשבו של ער.

למה יהודה לא נתן את תמר לשלה בנו השלישי (הרי יש מצות יבום)? כי חשב שתמר מוחזקת שימותו אנשיה-אשה קטלנית (רש"י)

מה קרה אחרי הרבה ימים? בת שוע אשת יהודה מתה.

למה יהודה עלה לתמנת עם חירה? כי צאנס היה שם ועלה יהודה לשמוח בגזיזת הצאן ולשכוח אבלו וצערו.

למה תמר הלכה וישבה בפתח עיניים- צומת בדרך לתמנת? כי רצתה להתחתן עם יהודה בן יעקב הצדיק להוליד לו ילדים, כיון שלא ניתן לה את שלה.

מה עשתה תמר כדי שיהודה לא יכיר אותה? הסירה בגדי אלמנותה והתכסתה בצעיף.

למה תמר ישבה דווקא בפתח עיניים? כי שם יהודה יפתח עיניו להסתכל לאן יפנה(ימינה או שמאלה) ויראה את תמר.

האם יהודה הכיר את תמר כשראה אותה בפתח עיניים? לא כי התעטפה בצעיף ראשה ופניה.

מה יהודה הבטיח לתת ליהודה מתנה לחתונה? גדי עיזים.

מה הערבון שרצתה תמר שיהודה יתן לה עד שיביא לה את הגדי עיזים?

1. טבעת -חותמת של יהודה.

2. פתילים- השמלה של יהודה.

3. המטה של יהודה.

מה קרה אחרי שיהודה התחתן עם תמר בפתח עיניים? ה' נתן לה הריון.

את מי שלח יהודה לתת לתמר את גדי העיזים? את חירה.

מה עשה חירה כשלא מצא את תמר? שאל את אנשי המקום אם ראו את תמר.

מה אמר יהודה כששמע שחירה לא מצא את תמר לתת לה הגדי ולקחת הערבון? שתמר תקח לה את הערבון.

מה נאמר ליהודה אחרי כשלוש חודשים? שתמר בהריון וזה סימן שהתחתנה עם משהוא אחר ואסור לה (היא יבמה של שלה בן יהודה).

למה יהודה ציוה לשרוף את תמר? כי תמר היתה בִּיתו של שֵׁם שהיה כהן והדין הוא: ש"בת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף".

מה עשתה תמר כשהוציאוה לשריפה? תמר שלחה את הערבון ליהודה וביקשה שיכיר את הערבון שנתן לה ויבין שהוא בעצמו התחתן איתה ולא משהוא אחר.

למה תמר לא אמרה ליהודה במפורש שהוא התחתן איתה ולא משהוא אחר הרי היא עומדת להשרף? כי יהודה היה מתביש ומוטב לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים.

למה בלידה של תמר כתוב "תאומים" ובלידה של רבקה "תומים"? בלידת רבקה אחד רשע(עשו הרשע), בלידת תמר שניהם צדיקים (רש"י)..

על יד של מי קשרה המילדת שני? על היד של זרח כי הוציא את ידו, וְהִשְׁגִּי סִימָן שֶׁהוּא הַבְּכוֹר כִּי חֲשַׁבָה הַמִּילֵדֶת שִׁיּוּצִיא גַם אֶת רֵאשׁוֹ.

ומה קרה אחרי שהשני נקשר ביד זרח? זרח החזיר את ידו ואז אחיו התפרץ- התחזק ויצא ראשון. **א"כ מי הבכור?** פרץ שיצא כולו ראשון.

מדוע לא זרח? כי זרח הוציא רק את ידו, ומי שמוציא ראשו הוא הבכור.
כיצד קרא יהודה לשני התאומים שנולדו? פרץ וזרח.
למה פרץ? כי התפרץ. למה זרח? על שם השני- הצמר האדום הזורח שהיה בידו.
איך יהודה קרא לשני הבנים, הרי אמרנו שמנהגם היה שהאבא קורא לראשון והאמא לשני וכך הלאה לסירוגין? היות ושני הבנים נולדו באותו לידה זכותו היה לקרוא לשניהם.
מי קנה את יוסף מהמדינים? פוטיפר.
מי היה פוטיפר? שר הטבחים של פרעה (איש מצרי).
איך פוטיפר ראה שה' עם יוסף? כי שם ה' היה שגור בפיו של יוסף (בעז"ה, אי"ה, ב"ה).
מהם הדרגות שיוסף עלה בחשיבותו בבית פוטיפר? בהתחלה היה יוסף 1) עבד בשדה-עבודה קשה. 2) עבד בבית-עבודה יותר קלה. 3) משרת של פוטיפר. 4) מפקד על כל מה שיש לפוטיפר (בבית ובשדה).
מה פוטיפר ידע בבית שלו? כלום. מה פוטיפר כן ידע ומדוע? על הלחם שאכל כי תועבת מצרים לאכול את העיברים לחם כי הם רועי צאן ומכים אותם והצאן הם אלוהי מצרים והיה צריך לדעת שיוסף לא יגע בו כי הוא עברי (רמב"ן).
למה אשת פוטיפר רצתה להתחתן עם יוסף? בגלל שיוסף היה יפה תואר ויפה מראה(כמו אמא שלו "ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה").
למה יוסף לא הסכים להתחתן עם אשת פוטיפר? זו רעה גדולה לפוטיפר להתחתן עם אשתו וזה חטא לאלוקים (לא תנאף).
כל כמה זמן היתה אשת פוטיפר מדברת עם יוסף שיתחתן איתה? כל יום.
מדוע לא היו אנשי הבית בבית באותו יום שיוסף בא לעשות מלאכתו? כיון שהיה יום חג לעבודה זרה שלהם והלכו לחגוג. (העבודה זרה של מצרים הייתה (בין היתר) היאור.
ולמה אשת פוטיפר לא הלכה? כי אמרה שהיא חולה (רש"י).
למה אשת פוטיפר תפשה את יוסף בבגדו? להכריח אותו להתחתן איתה.
מה עשה יוסף כשאשת פוטיפר תפשה בביגדו? "ויעזוב בגדו בידה וינס ויצא החוצה".
למה יוסף לא משך את הבגד שלא תתפוש בבגד? כי זה לא דרך ארץ לעשות כך לאשת אדונו.
ומה עשתה אשת פוטיפר? מיד צעקה כי רצתה שיאמינו לה שיוסף רצה להתחתן איתה.
למה הניחה אשת פוטיפר את בגד יוסף בידה? להראות לפוטיפר שיוסף הוא זה בא אליה להתחתן איתה וכשראה שצעקה עזב הבגד וברח. עד מתי הניחה? עד שיבוא פוטיפר.
מה הרגיש פוטיפר כששמע שיוסף בא להתחתן עם אשתו? כעס.
ומה עשה? נתן אותו בבית האסורים.
באיזה בית האסורים? של אסירי המלך.
איפה היה בית הסוהר? מתחת לביתו של שר הטבחים.
למה פוטיפר לא הרג את יוסף על פי מה ששמע? אסנת (בת דינה ושכם) שגדלה בביתו גילתה לו את האמת(מדרש)ועוד פרוש כי אהב את יוסף והיה מסופק בדברי אשתו הרי יוסף צדיק(רמב"ן).
מה שר בית הסוהר נתן ביד יוסף? את כל האסירים, שיוסף יפקד עליהם ויאמר להם מה לעשות.
ומה היו עושים האסירים? את מה שיוסף היה מצוה עליהם לעשות.
מה היה חטאם של שר המשקים ושר האופים? שר המשקים נתן לפרעה כוס לשתות ונמצא בו זבוב, ושר האופים נתן לפרעה לחם ונמצא בו אבן.
היכן פרעה שם אותם? בבית הסוהר מתחת לבית של שר הטבחים, לשמירה עד שייפסק דינם.
את מי מינה שר הטבחים שישרת את האופה והמשקה? את יוסף.
כמה זמן היו במשמר- בבית הסוהר? ימים- שנה.
למה המשקה והאופה היו עצובים באותו בוקר שיוסף בא לשרת אותם? כי חלמו חלום ושאלו את האסירים שעימם ולא מצאו מי שיפתור אותו (רד"ק).
איזה חלומות חלמו שר המשקים והאופים? "איש כפתרון חלומי" – כל אחד חלם חלום שדומה למה שעתידי לקרות לו עפ"י הפתרון.
מי יודע את הפתרונות של החלומות? "לאלוקים פתרונים", ה' יודע.
א"כ למה יוסף ביקש מהם שיספרו לו? אולי ה' יגלה לו את הפתרון (רד"ק).
מה היה מוזר בגפן ששר המשקים ראה בחלומו? הגפן בבת אחת- במהירות, הביאה פרחים, ובאותו זמן עלו בה הניצנים הפירות הקטנים, ובאותו זמן הבשילו אשכולותיה.
(פרחים, ניצנים, אשכולות - באותו זמן! (רד"ק)).
מה היה חלום שר האופים? שיש לו מעל הראש 3 סלי חורי, ובסל העליון כל מיני סוגי מאפה, ועוף אוכל אותם מלמעלה.
מה התכוון יוסף שאמר לשר המשקים "בעוד שלושה ימים ישא פרעה את ראשך"? ירים אותך בחשיבות-יחשיב אותך שהרי עכשיו אתה בבית הסוהר.

למה יוסף פתר לשר המקים לטובה? כי לא היה אשם שנמצא זבוב במשקה שהגיש לפרעה (כשמזג הכוס היה ראוי לשתייה ורק לאחר מכן נכנס הזבוב) לכן מגיע לו לחזור לתפקידו.

מה התכוון יוסף שאמר לשר האופים "בעוד שלושה ימים ישא פרעה את ראשך מעליך"? יסיר את ראשך מעליך בחרב (רד"ק).

למה יוסף פתר לשר האופים לרעה? כי הוא אשם שלא ניפה הקמח ולא ראוי להביא למלך מאפה מקמח לא מנופה ועוד שנראה בחלום שנחשב למת שהרי העוף לא מפחד ממנו ואוכל מעל ראשו.

מה עשה פרעה לאחר שלושה ימים ביום הולדתו? עשה משתה גדול לכל עבדיו והחזיר את שר המשקים לתפקידו, ואת שר האופים תלה.

מה החסד שביקש יוסף משר המשקים? שיזכור אותו כשיחזור לתפקידו, ויזכיר אותו למלך. ומדוע לא זכר והזכיר שר המשקים את יוסף כשחזר לתפקידו? ה' השכיחו מליבו להעניש את יוסף על כך שבטח בו, ונענש מה' לעוד שנתיים בבית האסורים.